

โรค-แมลงศัตรูไม้ดอกไม้ประดับ

และการป้องกันกำจัด

กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สารบัญ

	หน้า
กล้วยไม้	
โรคเน่าดำหรือโรคเน่าเข้าไส้กล้วยไม้	1
โรคใบจุดด่างกล้วยไม้	3
โรคใบปื้นเหลืองกล้วยไม้	5
โรคราด่างกล้วยไม้	7
บั่วกล้วยไม้	9
เพลี้ยไฟกล้วยไม้	11
เพลี้ยหอยกล้วยไม้	13
กุหลาบ	
โรคใบจุดดำกุหลาบ	15
โรคราแป้งกุหลาบ	17
โรคราสนิมกุหลาบ	19
เพลี้ยไฟกุหลาบ	21
แมลงหิวขาวกุหลาบ	23

	หน้า
ดาวเรือง	
โรคดอกเน่าดาวเรือง	25
โรคใบจุดดาวเรือง	27
หนอนกระทู้หอมเจาะดอกดาวเรือง	29
หนอนเจาะสมอฝ้ายดาวเรือง	31
แมลงวันหนอนขอนใบดาวเรือง	33
บัว	
โรคใบจุดบัว	35
เบญจมาศ	
โรคดอกเน่าเบญจมาศ	37
โรคราสนิมเบญจมาศ	39
ปทุมมา	
โรคราจุดสนิมปทุมมา	41

	หน้า
มะลิ	
โรครากเน่ามะลิ	43
หนอนเจาะดอกมะลิ	45
เยอบีร่า	
โรคดอกสีเขียวเยอบีร่า	47
เพลี้ยไฟเยอบีร่า	49
ลิลาวดี	
โรคราสนิมลิลาวดี	51
เพลี้ยแป้งลิลาวดี	53
หน้าวัว	
โรคเน่าดำหน้าวัว	55

โรคเน่าดำหรือโรคเน่าเข้าไส้กล้วยไม้

เชื้อสาเหตุ

เชื้อรา *Phytophthora palmivora*

ลักษณะอาการ

ที่โคนต้นแสดงอาการเน่าดำเป็นแผลยาว ใบบางส่วนเป็นสีเหลืองและร่วง โรคนี้พบมากในช่วงที่อากาศเย็น มีความชื้นสูง ถ้าเป็นบริเวณรากจะเป็นแผลสีดำเน่าแห้ง ยุบตัวแห้ง หรือเน่าดำในที่สุด

1. อาการเริ่มแรกจะเกิดที่บริเวณยอด ลักษณะจะเป็นจุดใส มีน้ำสีเหลืองอยู่ภายใน และเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล และดำในที่สุด แผลจะขยายลุกลามอย่างรวดเร็ว และแพร่กระจายไปยังต้นอื่นที่อยู่ใกล้เคียง

โคนเน่าดำเป็นแผลยาว

แผลขยายลุกลาม

2. เชื้อสาเหตุจะเข้าทำลายยอดลงมาหรือบริเวณโคนต้น เมื่อตมดูจะได้กลิ่นเปรี้ยว คล้ายกลิ่นน้ำส้มสายชู ใบจะเหลืองและเน่าดำหลุดจากต้นได้ง่ายหรือใบเริ่มเหี่ยวเฉา อย่างเห็นได้ชัด

การป้องกันและกำจัด

1. ปรับสภาพโรงเรือนให้โปร่ง ไม่ควรปลูกกล้วยไม้แน่นเกินไป
2. ใช้ต้นพันธุ์หรือส่วนขยายพันธุ์ที่สะอาด ปราศจากโรค
3. ตรวจสอบและทำความสะอาดโรงเรือนสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคระบาดให้รีบนำออกจากโรงเรือน กำจัดโดยการเผาทำลายทันที
4. ช่วงฤดูฝนควรทำหลังคาพลาสติก และงดให้น้ำในช่วงเย็น
5. เมื่อพบการระบาดของโรคควรใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ฟอสฟอรัส เอซิด หรือ เมทาแลกซิล หรือฟอสอีทิลอะลูมิเนียม

โรคใบจุดดำกล้วยไม้

เชื้อสาเหตุ

เชื้อรา *Phyllostictina psiformis*

ลักษณะอาการ

พบมากในกล้วยไม้สกุลแวนด้า และสกุลหวาย ถ้าโรคนี้เกิดในกล้วยไม้สกุลแวนด้าแผลเป็นรูปยาวรี คล้ายกระสวย ถ้าเป็นมากแผลอาจรวมกันเป็นแผ่น บริเวณตรงกลางแผลมีตุ่มนูนสีน้ำตาลดำ เมื่อลูบดูจะรู้สึกสากมือ ต่อมาตุ่มนูนนี้จะแตกออกมีสปอร์ จำนวนมาก ระบาดในช่วงฤดูฝนถึงฤดูหนาวแต่ถ้าโรคนี้เกิดกับกล้วยไม้สกุลหวาย แผลเป็นจุดกลม

แผลเป็นจุดกลมเข้มสีดำ

ลักษณะอาการ

สีน้ำตาลเข้มหรือดำ ขอบแผลสีน้ำตาลอ่อน ขนาดแผลมีได้ตั้งแต่เท่าปลายเข็มหมุดจนถึงขนาดใหญ่ประมาณ 1 เซนติเมตร บางครั้งแผลจะบวมลึกลงไป หรืออาจนูนขึ้นมาเล็กน้อย หรือเป็นสะเก็ดสีดำ เกิดได้ทั้งด้านบนใบ และหลังใบ บางทีอาจมีลักษณะแตกต่างออกไปเล็กน้อย คือ บนใบจะมีการเป็นจุดกลมสีเหลืองบางจุดมีสีดำตรงกลาง แล้วขยายเป็นจุดกลมดำทั้งหมด ระบาดได้ตลอดปี

การป้องกันและกำจัด

1. หมั่นสำรวจโรงเรือน หากพบการระบาดให้เก็บใบมาเผาทำลาย
2. หากเกิดการระบาดรุนแรง พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ได้แก่ คาร์เบนดาซิม หรือโคลโรทาโลนิล หรือแมนโคแซบ

โรคใบปื้นเหลืองกล้วยไม้

เชื้อสาเหตุ

เชื้อรา *Pseudocercospora dendrobii*

ลักษณะอาการ

ส่วนมากจะเกิดกับใบกล้วยไม้ที่อยู่บริเวณโคนต้นก่อน โดยใบจะเป็นจุดกลมสีเหลือง ถ้าเป็นปริมาณมากๆ จะขยายติดต่อกันเป็นปื้นสีเหลืองตามแนวยาวของใบ ถ้าพลิกด้านใบจะพบกลุ่มผงสีดำขึ้นอยู่ และใบจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล พร้อมทั้งหลุดร่วงจากต้น ทำให้ต้นกล้วยไม้ทั้งใบหมด

ใบเกิดวงแผลสีเหลือง

เกิดในช่วงอากาศมีดew

การป้องกันและกำจัด

1. เก็บรวบรวมใบที่เป็นโรค โดยเฉพาะใต้โต๊ะกล้วยไม้ควรเผาทำลายเพื่อเป็นการกำจัดเชื้อ และลดปริมาณของเชื้อให้เหลือน้อยที่สุด
2. พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ดังนี้
 - ❖ ประเภทดูดซึม ในกลุ่มคาร์เบนดาซิม หรือ เบนโนมิล
 - ❖ ประเภทสัมผัส ในกลุ่มแมนโคเซบ + คาร์เบนดาซิม โดยพ่นสารให้ถูกกับเนื้อใต้อับใบซึ่งมีสปอร์ของเชื้อให้มากที่สุด

โรคราดำกล้วยไม้

เชื้อสาเหตุ

เชื้อรา *Cladosporium* sp.

ลักษณะอาการ

บริเวณใบและลำลูกกล้วยไม้จะปกคลุมด้วยผงสีดำๆ ของเส้นใยและสปอร์ของเชื้อรา มองดูคล้ายผงเขม่าเกาะติดบนส่วนผิวของกล้วยไม้ ทำให้กล้วยไม้สกปรก ซีดเหลือง ชะงักการเจริญเติบโต เกิดการแคระแกรน ขนาดของดอก จำนวนดอก และช่อดอกลดลงได้ เนื่องจากพื้นที่สังเคราะห์แสง หรือปรุงอาหารน้อยลง มักจะเกิดในช่วงปลายฤดูฝนเข้าฤดูหนาว

ลักษณะอาการ

ชะงักการเจริญเติบโต

การป้องกันและกำจัด

1. แยกหรือทำลายต้นกล้วยไม้ หรือส่วนที่เป็นโรค
2. กำจัดแมลงที่ขั้วถ่ายน้ำหวานมาเลี้ยงเชื้อราดำ ได้แก่ แมลงพวกเพลี้ยโดยพ่นสารกำจัดแมลง มาลาไธออน และคาร์บาริล
3. พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา แมนโคเซบ และเบนโนมิล บริเวณที่เป็นโรค

บัวกล้วยไม้

ชื่อวิทยาศาสตร์

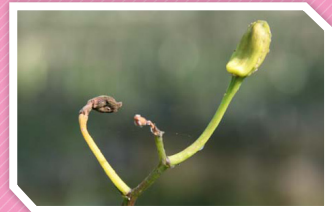
Contarinia sp.

รูปร่างลักษณะ

บัวกล้วยไม้เป็นแมลงวันชนิดหนึ่ง ตัวเต็มวัยมีลำตัวสีดำ มีปีก 1 คู่สีขาวใส ตัวเต็มวัยจะวางไข่ในเนื้อเยื่อของก้านช่อดอก หนอนที่ฟักออกมามีลักษณะสีขาว รูปร่างค่อนข้างแบน หนอนโตเต็มที่มีสีเหลืองขนาดประมาณ 2 มิลลิเมตร ระยะหนอนประมาณ 15-20 วัน เข้าตักแต่ในบริเวณดอก ตักแต่มีสีน้ำตาล ระยะตักแต่ 7-14 วัน

ดอกตูมถูกทำลาย

ลักษณะการทำลาย

ลักษณะการทำลาย

บัวกล้วยไม้เป็นศัตรูตัวฉกาจของกล้วยไม้ตัดดอก หรือที่ชาวสวนกล้วยไม้เรียกว่า “ไอ้ฮวบ” หรือ “แมลงวันดอกกล้วยไม้” ตัวหนอนจะกัดกินกลีบดอกด้านในใกล้บริเวณเกสร ทำให้เกิดอาการผิดปกติ ดอกตูมชะงักการเจริญเติบโต บิดเบี้ยวหงิกงอ ต่อมาจะมีอาการเน่าเหลือง ฉ่ำน้ำและหลุดร่วง อาการเริ่มแรกจะเห็นไม่ชัดเจน โดยบริเวณเดือยจะเปลี่ยนจากสีเขียวกลายเป็นสีขาว ซึ่งอาการดังกล่าวนี้จะเกิดขึ้นเร็วมาก หากเป็นมากดอกตูมก็จะเกิดการหลุดร่วงหมดจนเหลือแต่ก้าน

การป้องกันและกำจัด

หมั่นตรวจดูกล้วยไม้ในแปลงปลูก หากพบการแพร่ระบาดให้รีบตัดทำลายทิ้ง ควรระวังหนอนในดอกตูมเนื่องจากตัวหนอนจะติดตัวออกเพื่อหลบเลี่ยงการทำลาย และควรใช้สารกำจัดแมลงที่มีประสิทธิภาพต่อบัวกล้วยไม้ ได้แก่ อิมิดาโคลพริด หรืออะเซทาทามิพริด หรือคาร์โบซัลแฟน

เพลี้ยไฟกล้วยไม้

ชื่อวิทยาศาสตร์

Thrips palmi

รูปร่างลักษณะ

เป็นแมลงปากดูดที่มีขนาดเล็กมาก มีความยาวประมาณ 0.5 – 2 มิลลิเมตร รูปร่างเรียวยาว ระยะเวลาตัวอ่อนไม่มีปีก มีสีเหลืองอ่อนหรือสีน้ำตาลอ่อน หรือสีดำ ตัวเต็มวัยมีปีก แคบยาว มักจะพบเห็นตัวอ่อนเกาะบนกล้วยไม้ เพลี้ยไฟมีการเคลื่อนไหวยาวเร็วมาก ถ้าไม่สังเกตจะมองไม่เห็นตัว ต้องใช้แว่นขยายส่องจึงเห็นชัดเจน

เพลี้ยไฟกล้วยไม้

การทำลายช่อดอกอ่อน

ลักษณะการทำลาย

เพลี้ยไฟเป็นศัตรูตัวสำคัญของกล้วยไม้ โดยเฉพาะวงการกล้วยไม้ตัดดอก จัดเป็นแมลงปากดูดขนาดเล็ก วางไข่ไว้ในเนื้อเยื่อโดยเฉพาะดอกกล้วยไม้ เมื่อเกิดเป็นตัวอ่อนก็จะเริ่มทำลายดอก หรือส่วนอื่นที่วางไข่ไว้ ตัวอ่อนจะมีขนาดเล็กสีออกเหลือง เคลื่อนที่ไวมาก ชอบอยู่ตามซอกกลีบดอกที่ซ้อนทับกัน ระบาดหนักหลังฤดูฝน สังเกตอาการต่างตามซอกกลีบดอก เนื่องจากถูกตัวอ่อนดูด เพลี้ยไฟเข้าทำลายที่ซอกดอกอ่อน โดยดูดกินน้ำเลี้ยงจนทำให้ดอกแห้งฝ่อ พบระบาดในกล้วยไม้ประเภทหวาย แอสโค และช้าง

การป้องกันและกำจัด

พ่นด้วยสารกำจัดแมลง อิมิดาโคลพริด หรืออะเซทาทามิพริด หรือฟิโปรนิล หรือไซเพอร์เมทริน โฟซาโลน หรือใช้สารชีวภาพ ได้แก่ สะเดา และน้ำส้มควันไม้

เพลี้ยหอยกล้วยไม้

ชื่อวิทยาศาสตร์

Tenuipalpus pacificus Baker

รูปร่างลักษณะ

ตัวเมียจะวางไข่ได้หลายร้อยฟองแล้วแต่ชนิดไข่ อาจจะวางใต้เกราะหรือวางภายนอก มีลักษณะเป็นกลุ่มสีขาว อยู่ใต้ใบ ตัวเมียวางไข่ได้โดยไม่ต้องผสมพันธุ์ ดังนั้น ตัวผู้จึง มีน้อยหรือในเพลี้ยหอยบางชนิดยังไม่พบตัวผู้ ตัวผู้มีอายุสั้น และตายหลังจากมีการผสมพันธุ์ ตัวอ่อนเมื่อฟักออกจากไข่ ที่อยู่ในท้องของตัวเมียจะเดินไปยังแหล่งอาหารเพื่อเกาะดูด น้ำเลี้ยงพืช เพลี้ยหอยชนิดมีเกราะหุ้มจะไม่มีขาและหนวด ส่วนพวกที่ไม่มีเกราะตัวเมียจะเดินได้แต่ช้ามาก

เพลี้ยหอยดูดกินน้ำเลี้ยง

ลักษณะการทำลาย

ลักษณะการทำลาย

เพลี้ยหอยดูดกินน้ำเลี้ยงตามใบกล้วยไม้ ทำให้กล้วยไม้มีลักษณะเป็นจุด

การป้องกันและกำจัด

1. ก่อนนำพืชจากที่อื่นเข้ามาปลูกในสวน ควรตรวจดูไม่ให้มีเพลี้ยหอยติดไป
2. หมั่นสำรวจตรวจแปลงโดยเฉพาะในสวน ถ้าพบเพลี้ยหอยให้แยกออกมาทำลาย หรือถ้าเป็นมากๆ ก็ควรเผาทำลายทิ้ง
3. ใช้สารกำจัดมดเพื่อไม่ให้เกิดการเคลื่อนย้ายของเพลี้ยหอย เช่น สารพวกคาร์บาริล หรือไดอะซินอน ฟันหรือราดตามรังมด
4. ถ้าพบการระบาดไม่มากนัก ให้รูดเพลี้ยหอยออกจากพืชแล้วทำลาย จากนั้น ฟันสารกำจัดแมลง หรือถ้ามีการระบาดทำลายค่อนข้างมากให้ใช้ มาลาไธออน หรือคลอไพริฟอส ฟันให้ทั่ว

โรคใบจุดดำกุหลาบ

เชื้อสาเหตุ

เชื้อรา *Diplocapton rosae*

ลักษณะอาการ

ใบกุหลาบที่เกิดโรคจะเป็นจุดดำบริเวณผิวด้านบนใบ ขนาดจุดประมาณ 1/4 นิ้ว ในแต่ละจุดจะเห็นเส้นใยเป็นขุย ต้นกุหลาบจะชะงักการเจริญเติบโต สปอร์ของราที่อยู่บนใบแก่ที่ร่วงตามพื้นดิน หรือที่อยู่ตามงามกิ่งจะปลิวไปติดใบที่ไม่มีโรค เมื่อได้รับความชื้นติดต่อกันประมาณ 6-8 ชั่วโมง สปอร์จะงอกเข้าไป

ใบกุหลาบเป็นจุดดำ

ใบจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง

ในต้น หลังจากนั้นประมาณ 1 สัปดาห์ อาการก็จะปรากฏขึ้น โรคนี้เกิดได้ตลอดทั้งปีแต่จะรุนแรงมากในช่วงฤดูฝน หรือฤดูหนาวที่มีน้ำค้างมาก

การป้องกันและกำจัด

กำจัดใบหรือต้นที่เป็นโรคโดยนำไปเผาทิ้ง หลีกเลี่ยงการรดน้ำที่ทำให้ต้นและใบเปียก เนื่องจากใบที่เปียกจะทำให้เชื้อราเจริญได้ดี ควรพ่นสารป้องกันกำจัดเชื้อราที่ใบและต้น เพื่อเป็นการป้องกันก่อนเกิดโรค

โรคราแป้งกุหลาบ

เชื้อสาเหตุ

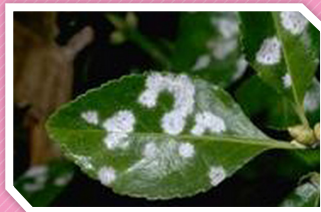
เชื้อรา *Oidium* sp.

ลักษณะอาการ

ระยะแรก เกิดแผลจุดสีแดงบนผิวบนของใบ ต่อมาบริเวณดังกล่าวพบกลุ่มเส้นใยและสปอร์ของเชื้อราลักษณะคล้ายผงแป้งเกิดขึ้นเป็นหย่อมๆ ผงแป้งขยายวงออก และกระจายไป อาการรุนแรงพบผงแป้งบนก้านใบ กิ่ง ดอก ก้านดอก ใบอ่อน กลีบดอก และลำต้น ทำให้ใบบิดเบี้ยวเสียรูปใบเหลือง แล้วเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแห้ง กรอบ และใบร่วง ถ้าเป็นที่ดอกตูม

โรคราแป้งกุหลาบ

อาการเกิดจากเชื้อรา

ดอกจะไม่บาน โรคนี้ระบาดรุนแรงในช่วงที่อุณหภูมิค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะฤดูหนาวที่มีน้ำค้างตกบนใบมากในช่วงเช้า

การป้องกันและกำจัด

กำจัดใบที่เกิดโรครวมทั้งใบที่ร่วงตามพื้นดินทิ้ง พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น เบนโนมิล หรือไดโนแคป ไพราโวฟอส หรือกัมมะถันผง สำหรับกัมมะถันผงควรพ่นในช่วงเช้าหรือเย็น ไม่ควรใช้ในวันที่อากาศร้อนจัดจะทำให้ใบไหม้

โรคราสนิมกุหลาบ

เชื้อสาเหตุ

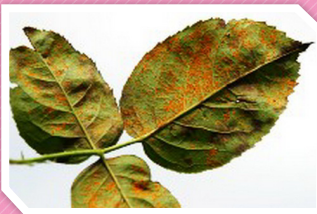
เชื้อรา *Coleosporium* sp.

ลักษณะอาการ

ต้นที่เป็นโรค บริเวณใต้ใบจะพบผงสีส้ม คล้ายสีสนิม ส่วนด้านบนใบจะเกิดจุดสีเหลืองหรือสีน้ำตาลขึ้น อาการของโรคมักเกิดที่ใบแก่ และสามารถแพร่กระจายได้ดีในสภาพอากาศชื้น โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน

อาการของโรคราสนิมกุหลาบ

ใต้ใบคล้ายมีผงสีส้มเกาะอยู่

เกิดกับใบแก่

การป้องกันและกำจัด

เด็ดใบที่เกิดโรครวมทั้งเก็บใบที่ร่วงตามพื้นดินออกไปทำลายทิ้งด้วย หลีกเลี่ยงการรดน้ำที่ใบเพราะเชื้อราจะแพร่กระจายได้ดีในใบที่เปียก หากจำเป็นอาจพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชที่มีส่วนประกอบของกำมะถัน

เพลี้ยไฟกุหลาบ

ชื่อวิทยาศาสตร์

เพลี้ยไฟกุหลาบมี 2 ชนิด

Scirtothrips dorsalis, *Thrips coloratus*

รูปร่างลักษณะ

เพลี้ยไฟเป็นแมลงขนาดเล็กมากประมาณ 2 มิลลิเมตร ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยมีลักษณะคล้ายกัน ตัวเต็มวัยมีสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลดำ มีทั้งชนิดปีกและไม่มีปีก ชนิดที่มีปีกจะมีปีก 2 คู่ลักษณะคล้ายขนนก ตัวอ่อนมีสีครีมเหลืองหรือเหลืองอ่อน ทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยเคลื่อนไหวได้รวดเร็วมาก เมื่อถูกรบกวนมักซ่อนตัว หรือกระโดด โดยการบินหนีไปอย่างรวดเร็ว

ลักษณะการทำลาย

ตัวอ่อนและตัวแก่เพลี้ยไฟกุหลาบ

ลักษณะการทำลาย

เพลี้ยไฟกุหลาบทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัย จะดูดกินน้ำเลี้ยงตามส่วนอ่อนของพืช เช่น ยอดอ่อน ตาดอก ทำให้ดอกมีสีซีดเป็นทางขาวๆ หรือมีสีน้ำตาลดำ และเหี่ยวแห้ง ใบหงิกงอเป็นคลื่น มีรอยสีน้ำตาลดำ และแห้งตาย หรือดอกและใบบิดเบี้ยวเสียรูปทรง ดอกไม่บานตามปกติ ทำให้เสียคุณภาพ ขายไม่ได้ราคามักระบาดรุนแรงมากในฤดูร้อนช่วงที่มีอากาศแห้งแล้ง แพร่กระจายโดยลมและส่วนมากจะเคลื่อนไหวในเวลากลางวัน ช่วงเวลา 08.00 - 12.00 น.

การป้องกันและกำจัด

1. ใช้กั๊กดักกาวเหนียว เพื่อเป็นการพยากรณ์การแพร่ระบาด และลดปริมาณเพลี้ยไฟ
2. หากเริ่มพบดอกที่ถูกทำลายให้เด็ดดอกที่เสียหายทิ้ง
3. ใช้สารกำจัดแมลง เช่น คาร์บาริล เอ็นโดซัลแฟน มาลาโรออน เมทธิโอคาร์บ คาร์โบซัลแฟน อะบาเมคติน เบนฟูราคาร์บ พิโพรบิล เป็นต้น โดยการใช้สารกำจัดแมลงให้พิจารณาถึงปริมาณเพลี้ยไฟว่ามีความรุนแรงขนาดไหน หลังพ่นแล้วให้ตรวจสอบดูอีกครั้งว่าจะปริมาณลดลงหรือไม่ ตลอดจนพืชอาศัยบริเวณใกล้เคียงซึ่งเป็นแหล่งสะสมด้วย

แมลงหวี่ขาวกุหลาบ

ชื่อวิทยาศาสตร์

Bemisia tabaci

รูปร่างลักษณะ

แมลงหวี่ขาววางไข่เป็นกลุ่มใต้ใบพืช ก้านไข่จะติดอยู่กับเนื้อเยื่อของพืช รูปร่างยาวรีสีเหลืองอ่อน ไข่มีขนาด 0.1 - 1.3 มิลลิเมตร ตัวอ่อนมีลักษณะแบนราบติดกับผิวใบ ลอกคราบ 3 ครั้ง ระยะตัวอ่อน 11 - 18 วัน ดักแด้มีขนาด 0.6 - 0.8 มิลลิเมตร ระยะดักแด้ 5 - 7 วัน ตัวเต็มวัยจะออกจากดักแด้ตรงรอยแตกที่ส่วนอก เพศเมียวางไข่ได้สูงสุดมากกว่า

ไข่และตัวอ่อนของแมลงหวี่ขาว

แมลงหวี่ขาวเกาะดอก

100 ฟอง ตัวเต็มวัย มีอายุ 2 - 11 วัน การสืบพันธุ์จะออกเป็นตัวโดยไม่มีการผสมพันธุ์ (pathanogenesis)

ลักษณะการทำลาย

ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยจะคูดน้ำเลี้ยงส่วนมากบริเวณใต้ใบ พบมากในเขตร้อน แต่พบทั้งในเขตกึ่งร้อนและเขตอบอุ่นเช่นกัน

การป้องกันและกำจัด

1. หมั่นสำรวจแปลงและทำความสะอาดแปลงอย่างสม่ำเสมอ
2. หากพบการระบาดใช้สารกำจัดแมลงประเภทดูดซึม เช่น อิมิดาโคลพริด คาร์โบวัลแพน เป็นต้น

โรคดอกเน่าดาวเรือง

เชื้อสาเหตุ

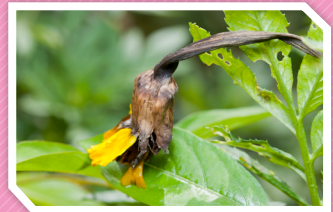
เชื้อรา *Colletotrichum* sp.

ลักษณะอาการ

ดอกที่เกิดโรคเน่าเป็นสีน้ำตาล หากเกิดในระยะที่ดอกกำลังเริ่มเป็นดอกตูมจะทำให้ดอกไม่สามารถบานได้ แต่ถ้าเชื้อเข้าทำลายในระยะที่ดอกบานแล้วกลีบดอกจะมีสีน้ำตาลดำ เชื้อสาเหตุเข้าทำลายจากดอก ลามสู่ลำต้น มักระบาดในช่วงฤดูฝนและในสภาพอากาศที่มีความชื้นสูง

ดอกเน่าเกิดจากเชื้อรา

ดอกตูมเน่าเป็นสีน้ำตาล

การป้องกันและกำจัด

1. หากพบอาการของโรคในแปลงปลูกให้รีบทำลาย เพื่อป้องกันการระบาดไปยังต้นอื่นๆ
2. ให้ระมัดระวังการให้น้ำ อย่าชุ่มมากเกินไป โดยเฉพาะในฤดูฝน หรือในช่วงที่มีอากาศร้อน
3. สารป้องกันกำจัดโรคพืชที่แนะนำ ได้แก่ คลอโรธาโลนิล ไซเนบ คาร์เบนดาซิม อย่างใดอย่างหนึ่ง อัตราตามคำแนะนำในฉลาก ช่วงที่เหมาะสมต่อการพ่น คือ ช่วงเช้าก่อนเวลา 08.00 น. เพื่อหลีกเลี่ยงอากาศร้อน

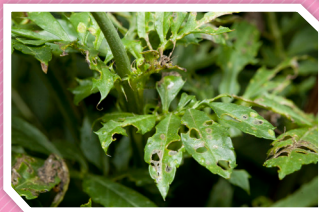
โรคใบจุดดาวเรือง

เชื้อสาเหตุ

เชื้อรา *Alternaria* sp.

ลักษณะอาการ

ใบของดาวเรืองเป็นจุดค่อนข้างกลมภายนอกจุดสีม่วงเข้ม ภายในจุดสีน้ำตาลอ่อน หากระบาดมากจะทำให้พืชสังเคราะห์แสงได้น้อยลงส่งผลให้ต้นโทรมอย่างรวดเร็ว ทำให้ดอกเจริญเติบโตไม่สมบูรณ์ และพบว่าเชื้อสาเหตุ สามารถเข้าทำลายส่วนของลำต้นได้อีกด้วย โดยลักษณะอาการจะคล้ายกับที่เกิดในใบ คือเป็นจุดภายนอกค่อนข้างกลมภายในจุดสีน้ำตาลอ่อน

โรคใบจุดดาวเรือง

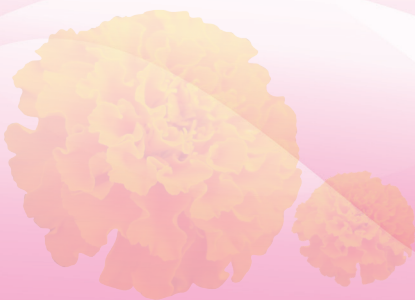

แสดงอาการใบจุด

การป้องกันและกำจัด

ควรบำรุงรักษาต้นดาวเรืองให้มีความแข็งแรงอยู่เสมอ เมื่อพบอาการของโรคให้รีบตัดแต่งส่วนของใบดาวเรืองที่เป็นโรคออกจากแปลงปลูก แล้วนำไปเผาทำลาย และควรทำความสะอาดแปลงอยู่เสมอ เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งสะสมโรค

สำหรับการใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืช ได้แก่ คลอโรธาโลนิล แมนโคเซบ ไทโอฟาเนต ไอโพรไดโอน ไดฟิโนโคนาโซล เป็นต้น

หนอนกระทู้หอมเจาะดอกดาวเรือง

ชื่อวิทยาศาสตร์

Spodoptera exigua

รูปร่างลักษณะ

ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่ครั้งละประมาณ 20-80 ฟอง มีใยสีขาวคลุม เมื่อไข่ฟักจะเป็นหนอน ซึ่งมี 6 วัย โดยหนอนมีรูปร่างลำตัวตรงราบเรียบเท่ากันตลอดตั้งแต่หัวถึงท้ายลำตัว มีแถบสีขาวข้างลำตัว แถบสีมีได้หลายสีด้วยกัน หนอนโตเต็มที่ยาว 2.5 เซนติเมตร ระยะหนอน 14 - 17 วัน

หนอนกระทู้หอม

การทำลายดอก

เข้าดักแต่ในดิน 5 - 7 วัน ก็เป็นผีเสื้อขนาดกลาง ปีกคู่หน้ามีสีน้ำตาลแก่ปนเทา มีจุดสีน้ำตาลอ่อน 2 จุดตรงกลางปีก ปีกคู่หลังมีสีขาวขุ่น

ลักษณะการทำลาย

ตัวหนอนกัดกินได้ทั้งที่ใบและเจาะเข้าไปกินในดอก ทำความเสียหายมาก การระบาดของหนอนจะมากในช่วงที่อากาศร้อนระยะฝนทิ้งช่วง หรือฤดูแล้ง

การป้องกันและกำจัด

1. หมั่นตรวจแปลงปลูกทุกวัน สังเกตกลุ่มไข่ หนอน และการทำลายที่ดอก
2. ใช้เชื้อไวรัสเอ็นพีวี (NPV) ฉีดพ่นในช่วงเย็นหรือเช้าตรู่
3. หากจำเป็นต้องใช้สารกำจัดแมลง ต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วน และตรวจสอบประสิทธิภาพของสารกำจัดแมลงทุกครั้ง เนื่องจากหนอนชนิดนี้มีการต้านทานสารกำจัดแมลงเกือบทุกชนิด

หนอนเจาะสมอฝ้ายดาวเรือง

ชื่อวิทยาศาสตร์

Helicoverpa armigera

รูปร่างลักษณะ

ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่เป็นฟองเดี่ยวๆ ตามส่วนอ่อนของพืช เช่น ใบ ก้านใบ ไข่มีลักษณะกลมคล้ายฝาคี มีสีขาวนวลเป็นมัน ระยะไข่ 2-3 วัน จึงฟักออกเป็นตัวหนอน หนอนมีด้วยกันทั้งหมด 5 วัย โดยวัยแรกจะเป็นสีขาวนวล เมื่อเข้าสู่วัยที่สองสีของลายลำตัวจะเข้มขึ้นเป็นสีน้ำตาลอ่อน มีตุ่มขนสีน้ำตาลเข้ม เส้นขนดำ หนอนวัยที่สามมีสีน้ำตาลปนเขียว เมื่อเข้าสู่วัยที่สี่ลำตัวจะเปลี่ยนเป็นสีดำปนเขียว หนอนวัยที่ห้าลำตัวจะเปลี่ยนเป็นสีส้มแก่แล้วจึงเข้าดักแด้

หนอนเจาะสมอฝ้าย

การทำลายดอก

ระยะดักด้ว้นมีสีน้ำตาลไหม้ ขนาด 1.8 เซนติเมตร ตัวเต็มวัย เมื่อกางปีกวัดได้ 3-4 เซนติเมตร ตัวเมียปีกคู่หน้ามีสีน้ำตาลปนแดง ส่วนตัวผู้มีสีน้ำตาลอมเขียว เลยกึ่งกลางปีกคู่หน้าไปข้างหน้า เล็กน้อยมีจุดสีน้ำตาลเข้ม ขนาดโตกว่าหัวเข็มหมุดปีกละจุด ปีกคู่หลังมีแถบสีน้ำตาลที่ปลายปีก พาดต่อกันกับปีกคู่หน้า สีของปีกคู่หน้าเข้มกว่าปีกคู่หลัง

ลักษณะการทำลาย

ตัวหนอนกัดกินกลีบดอกที่กำลังตูม และสามารถกัดกินใบได้ในกรณีไม่มีดอกให้เจาะกิน

การป้องกันและกำจัด

1. การปลูกไม่มากให้ใช้มือจับเก็บตัวหนอนมาทำลาย
2. การปลูกเป็นแปลงหรือสวนขนาดใหญ่ หากสำรวจพบมีการระบาดรุนแรง และพบศัตรูธรรมชาติน้อย พ่นด้วยแบคทีเรียบาซิลลัส ทูริงเจนซิส (Bt) ในเวลาเย็น และถ้าจำเป็นต้องใช้สารกำจัดแมลง ใช้สารกำจัดแมลงกลุ่มไพรีทรอยด์ เพื่อระงับการลอกคาบ เช่น แลมบ์ดา ไซฮาโลทริน โพรฟีโนฟอส เป็นต้น โดยใช้อัตราตามคำแนะนำในฉลาก หลังพ่นแล้วให้สำรวจแปลงดูทุกครั้งว่าการระบาดลดลงหรือไม่

แมลงวันหนอนชอนใบดาวเรือง

ชื่อวิทยาศาสตร์

Liriomyza brassicae

รูปร่างลักษณะ

แมลงวันหนอนชอนใบ เป็นแมลงขนาดเล็ก มีลำตัวสีดำ มีแต้มสีเหลืองหน้าข้างอกและส่วนอกด้านบน ปีกใสมีขนาด 10-20 มิลลิเมตร ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่ขนาดเล็ก ไข่ได้เนื้อเยื่อต่างๆ ของพืช เมื่อฟักเป็นตัวหนอนจะมีลักษณะหัวแหลมท้ายป้าน ชอนไชอยู่ในใบพืช ใบที่ถูกทำลายจะร่วงหล่นลงดิน หนอนเข้าดักแด้รูปร่างคล้ายเมล็ดข้าวสาร ขนาดดักแด้ยาว 8-10 มิลลิเมตร ในระยะดักแด้ใช้เวลาประมาณ 5-7 วัน จึงออกเป็นตัวเต็มวัย

กัดกินผิวใบด้านในเป็นทางสีขาว

ลักษณะการทำลาย

ลักษณะการทำลาย

หนอนซอนใบเป็นศัตรูดาวเรืองที่สำคัญที่สุดชนิดหนึ่ง เป็นแมลงวันขนาดเล็กกัดกินผิวใบ ด้านใน รอยทำลายจะเห็นเป็นทางเดินสีขาวของหนอนภายในใบ เล็กบ้างใหญ่บ้างตามขนาดและระยะการเจริญเติบโตของหนอน หากปล่อยไว้จะเสียหายมาก และทำให้โรคใบจุดทวีความรุนแรงมากขึ้น เนื่องจากแผลที่หนอนกัดกินจะทำให้โรคเข้าทำลายได้ง่าย

การป้องกันและกำจัด

1. เฝ้าทำลายใบพืชที่หล่นตามพื้น เพื่อทำลายดักแด้ที่อยู่ตามเศษใบพืช จะสามารถช่วยลดการระบาดได้
2. ใช้สารสกัดสะเดาความเข้มข้น 100 พีพีเอ็ม
3. ใช้สารกำจัดแมลง ได้แก่ เบตาไซฟลูทริน อัตรา 20-30 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโปรนิล อัตรา 20 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร หรืออะบาเม็กติน สามารถป้องกันและกำจัดแมลงวันหนอนซอนใบได้

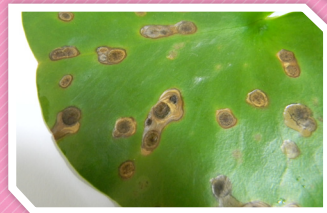
โรคใบจุดบัว

เชื้อสาเหตุ

เชื้อรา *Cercospora nymphaeacea*

ลักษณะอาการ

ใบจะเป็นแผลหรือมีจุดวงกลมสีเหลืองและเมื่อแผลขยายกว้างจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลและแห้งโดยจะมีกลุ่มเชื้อราสีดำเป็นกระจุก ระบาดมากในช่วงฤดูฝนหรือช่วงที่อากาศชื้น มักเกิดกับบัวที่เจริญเติบโตเต็มที่หรือใบแก่

โรคใบจุดบัว

ลักษณะอาการ

การป้องกันและกำจัด

1. หมั่นสำรวจสระบัวอย่างสม่ำเสมอ ถ้าพบใบที่เป็นโรคควรตัดใบที่ออกเฝ้าทำลายนอกสระ
2. ใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น แคบแทน ไซเนบ มาเนบ ไดโฟลาแทน เบนเลท อะซ็อกซีสโตรบิน คาร์เบนดาซิม โพรพิโคลนาโซล คลอโรทาโลนิล เลือกใช้อย่างใดอย่างหนึ่ง อัตราตามคำแนะนำในฉลาก

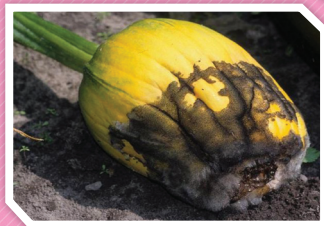
โรคดอกเน่าเบญจมาศ

เชื้อสาเหตุ

เชื้อรา *Choanephora cucurbitarum*

ลักษณะอาการ

กลีบดอกจะเน่าซำเหมือนน้ำร้อนลวก เริ่มกลางดอก หรือกลีบดอกรอบนอกแล้วลุกลามเข้าไปกลางดอก ดอกตูม หรือดอกกำลังบาน มักพบว่าดอกบานแสดงอาการของโรคมากกว่า การปลูกเบญจมาศนอกโรงเรือน เมื่อฝนตกชุก เม็ดฝนจะกระแทกสัมผัสกับกลีบดอก เมื่อความชื้นสูงมากๆ พบว่าบนแผลสีน้ำตาลนั้นมีเส้นใยสีขาวของเชื้อราสาเหตุขึ้นฟูทำให้ดอกเน่า

โรคดอกเน่าเบญจมาศ

การป้องกันและกำจัด

1. เก็บดอกที่เป็นโรคเผาทำลายทิ้ง
2. ระยะปลูกเบญจมาศไม่ควรชิดกันเกินไป เพราะจะทำให้ต้นใบหนาแน่น มีความชื้นสูง เหมาะต่อการเข้าทำลายของเชื้อโรค
3. การให้น้ำอย่าชุ่มเกินไปหรือทำให้กลีบดอกข้ำ
4. พ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืชในกลุ่มไทอะเบนดาโซล อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ก่อนฝนตกหรือในช่วงฤดูฝน

โรคราสนิมเบญจมาศ

เชื้อสาเหตุ

เชื้อรา *Puccinia chrysanthemi*

ลักษณะอาการ

สังเกตจากจะพบสปอร์ของเชื้อราเป็นสีเหลือง
ที่บริเวณใบ กลีบดอก และก้านดอก ทำให้ใบแห้งเป็น
สีน้ำตาล มักเป็นกับเบญจมาศที่ปลูกทางภาคเหนือ

โรคราสนิมเบญจมาศ

ลักษณะอาการ

การป้องกันและกำจัด

1. ดูแลแปลงปลูกให้สะอาด เก็บดอกที่เป็นโรคเผาทำลายทิ้ง
2. เมื่อพบโรคพ่นด้วยเฟลนท์แวกซ์ ทุก 7 วันในช่วงที่มีการระบาด
อัตราตามคำแนะนำในฉลาก

โรคราจุดสนิมปทุมมา

เชื้อสาเหตุ

เชื้อรา *Sphaceloma* sp.

ลักษณะอาการ

จุดแผลสีน้ำตาลคล้ายสีสนิมยุบตัวเล็กน้อย ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.5 - 1 มิลลิเมตร กระจายอยู่ทั่วไปทั้งใบประดับ บางครั้งพบบนก้านดอก และดอกอ่อนที่ยังไม่บาน ถ้าสภาพแวดล้อมเหมาะสม แผลจะเชื่อมต่อกัน ทำให้ใบประดับแข็งและช่อดอกปทุมมาแห้งตายในเวลาต่อมา

โรคราจุดสนิมปทุมมา

การป้องกันและกำจัด

1. รักษาความสะอาดแปลงปลูก หมั่นสำรวจแปลงปลูก หากพบต้นที่เป็นโรค ให้รีบนำออกมาจากแปลงแล้วเผาทำลาย
2. ปลูกพืชหมุนเวียน เป็นการปลูกพืชหลายชนิดไม่ซ้ำกันในแต่ละฤดูปลูก จะช่วยลดปริมาณเชื้อโรคในแปลงปลูกได้
3. ใช้หัวพันธุ์จากแหล่งที่ไม่เคยพบการระบาดของโรคชนิดนี้
4. เมื่อพบการระบาดของโรค พ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น โพรคลอราซ (50% ดับบลิวพี) 20-40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7-10 วัน เมื่อเริ่มพบอาการ

โรครากเน่ามะลิ

เชื้อสาเหตุ

เชื้อรา *Sclerotium rolfsii*

ลักษณะอาการ

โรคนี้นักเกิดกับมะลิที่มีอายุมากกว่า 1 ปีขึ้นไป โดยจะมีอาการใบเหลือง เหี่ยวและทิ้งใบ ต้นจะแห้งตาย เมื่อขุดดูจะพบว่ารากเน่าเปื่อย โคนต้นจะพบเส้นใยสีขาวและเม็ดราเป็นก้อนกลมสีขาวหรือสีน้ำตาลหรือสีดำ จับอยู่ตามโคนต้นและแทรกอยู่ในระหว่างก้อนดิน โคนต้น มักระบาดในสภาพดินที่เป็นกรด และพื้นที่ที่ปลูกซ้ำติดต่อกันเป็นเวลานาน

ลักษณะอาการ

ต้นมะลิแห้งตาย

การแพร่ระบาด

เชื้อราแพร่ระบาดโดยเส้นใยเจริญไปในดิน นอกจากนี้เชื้อราสามารถติดไปกับท่อนพันธุ์หรือเครื่องมือที่ใช้ เช่น จอบ เสียม หรือติดไปกับเท้าคนหรือสัตว์ที่ย่ำเข้าไปในแปลง

การป้องกันและกำจัด

ถ้าพบต้นเป็นโรคควรถอนเผาไฟทำลายเสีย ดินในหลุมที่เป็นโรค ควรขุดเผาไฟแล้วใช้ปูนขาวหรือสารป้องกันกำจัดโรคพืชเทอรากลอผสมน้ำรดดิน ถ้าระบาดทั่วสวนให้เปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นๆ ก่อนประมาณ 4-5 ปี ถ้าต้องการปลูกซ้ำเดิม ควรมีการปรับสภาพดินด้วยการใส่ปุ๋ยคอกและปูนขาว

หนอนเจาะดอกมะลิ

ชื่อวิทยาศาสตร์

Hendacasis duplifascialis

รูปร่างลักษณะ

ตัวเต็มวัยวางไข่เป็นฟองเดี่ยวขนาดเล็กสีเหลืองค่อนข้างรี บริเวณใต้ใบ ยอดอ่อน กลีบดอก และก้านกลีบเลี้ยง จากนั้นจะฟักออกมาเป็นตัวหนอนสีเหลืองเมื่อหนอนโตเต็มทีเปลี่ยนเป็นสีเขียว และเข้าดักแด้บริเวณเศษใบมะลิที่ร่วงหล่นตามพื้น หนอนเจาะดอกมะลิ เป็นแมลงศัตรูที่สำคัญที่สุด และสร้างความเสียหายอย่างรุนแรงให้กับมะลิ พบมีการระบาดมากในช่วงฤดูฝน

หนอนเจาะดอกมะลิ

การทำลายของหนอน

ลักษณะการทำลาย

ตัวหนอนเข้าไปกัดกินอยู่ภายในดอกมะลิ ทำให้ดอกเป็นรูหรือมีรูปร่างผิดปกติ และหากตัวหนอนดูดกินน้ำเลี้ยงจากดอก ก็จะทำให้กลีบดอกเปลี่ยนเป็นสีชมพูอมม่วง

การป้องกันและกำจัด

1. เก็บเศษพืชบริเวณใต้ต้นมะลิไปเผาทำลายทิ้ง เพื่อทำลายสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเจริญของดักแด้หนอนเจาะดอกมะลิ
2. ใช้กับดักแสงไฟสีม่วงหรือสีฟ้า เพื่อดักจับผีเสื้อหนอนเจาะดอกมะลิ
3. ใช้ศัตรูธรรมชาติ เช่น มวนพิฆาต มวนเพศผสมชาติ
4. พ่นด้วยสารสกัดสะเดา
5. หากพบการระบาดรุนแรงให้พ่นด้วยสารกำจัดแมลงได้แก่ ไซฟลูทริน หรือ เดลตาเมทริน หรือคลอฟลูอะซุรอน โดยพ่นติดต่อกันไม่เกิน 3 ครั้ง เพื่อป้องกันหนอนสร้างความต้านทานสารกำจัดแมลงที่ใช้

โรคดอกสีเขียวยอบีรา

เชื้อสาเหตุ

Phytoplasma

ลักษณะอาการ

โรคนี้อาจไม่แสดงอาการจนกว่าจะออกดอก เริ่มแรก ต้นจะแคระแกร็น ใบซีดเหลืองต่าง ดอกมีขนาดเล็กลง ก้านดอกสั้น กลีบดอกเปลี่ยนเป็นสีเขียวรูปร่างเหมือน กลีบเลี้ยงของดอก หรือเหมือนใบที่แตกเป็นฝอย และ เจริญเป็นยอดหรือต้นเล็กๆ อยู่บนช่อดอกดอก หาก เป็นโรคนี้อาจจะเห็นว่ามิต้นเล็กๆ ขึ้นอยู่บริเวณโคนต้น จำนวนมาก โรคนี้อาจมีเพลี้ยจักจั่นเป็นพาหะ

โรคดอกสีเขียวยอบีรา

การป้องกันและกำจัด

1. เมื่อพบต้นที่เป็นโรคควรเก็บมาเผาทำลายทิ้ง
2. ควรพ่นสารกำจัดแมลงเมื่อพบแมลงที่เป็นพาหะนำโรค เช่น เพลี้ยจักจั่น

เพลี้ยไฟเยอบีร่า

ชื่อวิทยาศาสตร์

Microcephalothrips abdominalis Crawford

รูปร่างลักษณะ

ลำตัวมีสีน้ำตาล ส่วนหัวแคบกว่าส่วนอก ขอบปลายปล้องท้องทุกปล้องมีลักษณะคล้ายฟันเลื่อย

ลักษณะการทำลาย

ลักษณะการทำลาย

ทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัย จะทำลายเยอบีร่าโดยดูดน้ำเลี้ยงที่ใบและดอก ทำให้ใบหงิกงอ กลีบดอกจะช้ำและมีจุดต่างสีชาวดอกจะมีสีซีด รูปทรงจะบิดเบี้ยว เพลี้ยไฟจะระบาดมากในฤดูแล้งและในสภาพอากาศแห้ง

การป้องกันและกำจัด

หากพบการระบาดให้พ่นสารกำจัดแมลง เช่น คาร์บาริล อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร คาร์โบซัลแฟน หรือเฟนปูทาทีนอ็อกไซด์ อัตรา 20 ซีซี. ต่อน้ำ 20 ลิตร สัปดาห์ละ 1 ครั้ง

โรคราสนิมลีลาวดี

เชื้อสาเหตุ

Coleosporium plumeriae Pat.

ลักษณะอาการ

ด้านใต้ใบจะพบฝุ่นผงสีเหลืองส้มคล้ายสนิมกระจายอยู่ทั่วไป หากระบาดมากใบจะเหลืองและร่วง หากไม่ได้รับการดูแลหรือป้องกันกำจัด อาจทำให้ต้นตายได้ เพราะใบที่เป็นโรคจะสังเคราะห์แสงไม่ได้ พบมากในช่วงปลายฝนต้นหนาว ที่มีอากาศชื้นและเย็น

โรคราสนิมลีลาวดี

ลักษณะอาการ

การป้องกันและกำจัด

1. ตัดใบที่เป็นโรคเผาทำลายทิ้ง เพื่อไม่ให้สปอร์ของเชื้อราจะแพร่กระจายไปกับลม ทำให้เกิดการระบาดของโรค
2. พ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ซาพรอล (ไตรโพรลิน) อัตรา 10 ซีซี (2 ซ้อนชา) ต่อน้ำ 5 ลิตร แล้วนำไปพ่นทุก 5 - 7 วัน

เพลี้ยแป้งสีลาวดี

ชื่อวิทยาศาสตร์

Pseudococcus sp.

รูปร่างลักษณะ

ตัวเต็มวัยเพศเมียมีลำตัวอ้วนสั้น ไม่มีปีก ยาวประมาณ 3 มิลลิเมตร มีผงสีขาวปกคลุมวางไขเป็นกลุ่มครึ่งละประมาณ 100 - 200 ฟอง มักเกาะนิ่งอยู่บนต้นพืช ส่วนตัวผู้มีปีก พบระบาดมากในช่วงอากาศร้อน แห้งแล้ง หรือฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานาน

เพลี้ยแป้งสีลาวดี

ลักษณะการทำลาย

ดูดกินน้ำเลี้ยงจากพืชบริเวณกิ่ง ใบ ช่อดอก หรือฝัก ทำให้ใบบิดงอ ผิดรูป ใบร่วง ออกดอกไม่สม่ำเสมอ ลำต้นแคระแกร็น นอกจากนี้ยังปล่อยน้ำหวานดึงดูดให้มด เข้ามากิน และเป็นสาเหตุให้เกิดราดำ

การป้องกันและกำจัด

1. หมั่นสำรวจต้นลิลาวดีสม่ำเสมอ โดยเฉพาะช่วงที่อากาศร้อน ถ้าพบเพลี้ยแป้ง ใช้สารสกัดสะเดาพ่นห่างกัน 4 - 5 วัน ติดต่อกัน 2 ครั้ง
2. ถ้ามีมดใช้น้ำแช่ยาสูบ หรือสารกำจัดมดหรือราดที่รังมดเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเพลี้ยแป้ง ได้แก่ สารคาร์บาริล

โรคเน่าดำหน้าวัว

เชื้อสาเหตุ

เชื้อรา *Phytophthora parasitica*

ลักษณะอาการ

เริ่มแรกจะเป็นแผลฉ่ำน้ำเล็กๆ ที่ใบ ต่อมาขยายลุกลามอย่างรวดเร็วจนเป็นแผลไหม้สีน้ำตาลช่วงฤดูฝน หากเครื่องปลูกชื้นแฉะแผลจะเน่าและลุกลามอย่างรวดเร็ว ถ้าสภาพค่อนข้างแห้งในฤดูหนาวแผลขยายได้ช้ากว่า ขอบแผลมีรูปร่างไม่แน่นอน เชื้อสามารถเข้าทำลายโคนต้นและรากโคนต้นมีลักษณะช้ำเป็นสีน้ำตาล รากเน่าดำเมื่อดึงใบเบาๆ ก้านใบจะหลุดจากต้นได้ง่าย

โรคเน่าดำหน้าวัว

ลักษณะอาการ

การป้องกันและกำจัด

1. ควรปรับสภาพโรงเรือนให้มีการถ่ายเทอากาศได้สะดวก ไม่ปลูกพืชแน่นเกินไป
2. ไม่รดน้ำจนวัสดุปลูกชื้นแฉะ รักษาความสะอาดของโรงเรือน เมื่อเริ่มพบโรค ให้ตัดแต่งส่วนที่เป็นโรคเผาทำลายนอกแปลง
3. พ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช เมตาแลกซิล เมื่อพบโรคระบาด

โรค-แมลงศัตรูไม้ดอกไม้ประดับ และการป้องกันกำจัด

ที่ปรึกษา

นายโอฬาร พิทักษ์
นายนำชัย พรหมมีชัย
นายไพรัช หวังดี
นายสุรพล จารุพงศ์
นางสุกัญญา อธิปอนันต์
นายประสงค์ ประไพตระกูล
นางศุภลักษณ์ กลับน่วม
นายกิตติศักดิ์ จันทสังข์

อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ฝ่ายบริหาร
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ฝ่ายวิชาการ
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ฝ่ายส่งเสริมและฝึกอบรม
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการวินิจฉัยศัตรูพืช
ผู้อำนวยการกลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาด

ผู้เรียบเรียง/ข้อมูล

นางสาวจุฬากรณ์ นกสกุล
นางสาวเบญจมาภรณ์ ลิมประเสริฐ
นายสามารถ ศรีวิสัย
นางสาวกฤตยา ทองนวล

นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
นักวิชาการเกษตร

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

จัดทำ

นางอมรทิพย์ ภิรมย์บูรณ์ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร
นางสาวอำไพพงษ์ เกาะเทียน นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ
กลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

พิมพ์ครั้งที่ 2

ปี 2557 (ฉบับปรับปรุงปี 2555) จำนวน 5,000 เล่ม

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์